С Т А Н О В И Щ Е

от

доц. д-р Николай Атанасов Марин, преподавател в

Правно-историческия факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград

Съгласно Заповед № РД-09-83/ 24.09.2021 г. на Директора на Института за държавата и правото при БАН съм определен за външен член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по научна специалност „Международно право и международни отношения‘‘, обявен от Института за държавата и правото при Българската академия на науките в Държавен вестник, брой 62 от 27.07.2021 г.

За участие в конкурса е представен *хабилитационен труд на тема: „По-добро нормотворчество в Европейския съюз и България‘‘* *София, издателство на Българската академия на науките „Проф. Марин Дринов“ 2021, 308 страници.*

Автор на хабилитационния труд: д-р Тони Атанасов Димов, главен асистент по Право на Европейския съюз в секция „Международноправни науки“ на Института за държавата и правото при Българската академия на науките, който е и единствен участник в горепосочения конкурс.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

В конкурса участва кандидатът – д-р Тони Атанасов Димов, главен асистент по Право на Европейския съюз в секция „Международноправни науки“ на Института за държавата и правото при Българската академия на науките.

Тони Атанасов Димов е завършил специалност „Право“ в ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски‘‘ със специализации “Правораздаване“ и “Международни отношения“. Бил е правен експерт, главен правен експерт и правен консултант. От 2018 г. до момента е главен асистент по Право на Европейския съюз в Института за държавата и правото при Българската академия на науките, а от 2001 г. до сега е и адвокат в Софийска адвокатска колегия.

Тони Димов придобива научната и образователна степен „доктор“ по професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Международно право и международни отношения‘‘ с тема на дисертационния труд „Оценка на въздействието на законодателството в Европейския съюз – същност, правна уредба и механизми”.

Кандидатът осъществява активна научноизследователска и преподавателска дейност по Право на Европейския съюз, Теория на нормотворчеството и правото и Международноправна защита на правата на човека. От 2011 г. е старши правен експерт, председател и учредител на Център за оценка на въздействието на законодателството в гр. София, в който осъществява задълбочени изследвания на Правото на ЕС в сферата на оценката на въздействието на регулирането и обществените консултации в структуриран вид, популяризиране на механизма на оценката на въздействието на регулирането, законодателството и политиките в България. Консултирал е както български, така и чуждестранни юридически лица в различни области на правото.

Д-р Тони Димов е автор общо на три монографии, множество научни публикации и е един от авторите на първата национална концепция за въвеждане на оценката на въздействието на регулирането и на обществените консултации в българския нормотворчески процес, постигнала своята практическа реализация в края на 2016 г. с приемането на Закона за изменение допълнение на Закона за нормативните актове.

Експертната дейност на д-р Тони Димов се изразява и в неговото участие при разработването на Закона за изменение допълнение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел от 2016 г. и на Закона за изменение допълнение на Закона за защита на конкуренцията, 2012 г.

Той покрива минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Института за държавата и правото при Българската академия на науките. В резултат на всичко посочено считам, че гл. ас. д-р Тони Атанасов Димов е изследовател с достатъчен опит в преподаването и с експертен синтезиран практически поглед върху материята, която е предмет на неговата научноизследователска дейност.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Хабилитационният труд се състои от въведение, четири глави и заключение. Всяка глава е подразделена с римски и арабски означения. Трудът е в обем от 308 страници и съдържа 257 бележки под линия. Списъкът с използваната литература включва съчинения на български и английски език. Изложението е добре структурирано и балансирано и е написано на ясен юридически език.

Предмет на настоящото изследване е именно това: изясняване на същността на понятието за „по-доброто регулиране“. За тази цел са разгледани неговата първоначална същност, теориите за възникването му, неговото съдържание и еволюцията на вижданията за него.

В глава първа от монографията е изследвано понятието „за по-добро нормотворчество“, неговата предистория, възникване и еволюция в Европейския съюз. Въпреки различните виждания за него, като например поставянето на акцент върху неговото морално измерение или фокусирането върху неговата роля на гарант за демократичната

легитимност на решенията относно регулирането чрез право или алтернативни на него подходи, в основата на разбиранията за важността и ценността на „по-доброто регулиране“ неизменно стои изводът, че една основана на факти, просто и ясно формулирана правна уредба има много по-големи шансове да бъде правилно прилагана и да постига своите цели от всяка друга.

Втората глава от труда е посветена на принципите, институтите и приложното поле за постигане на по-добро нормотворчество. Разгледан е и начинът, по който по-доброто регулиране се интегрира в процеса на вземане на решения в институциите на Европейския съюз, както и способите посредством които се осигурява спазването на принципите на субсидиарността и пропорционалността в правото на Европейския съюз.

В глава трета от изследването са описани пътищата на практическа реализация на по-доброто нормотворчество в Европейския съюз и в държавите членки, като са представени подходите на приложение на основни инструменти за постигане на „по-доброто регулиране”.

В последната четвърта глава на труда в детайли е изследвано мястото на по-доброто нормотворчество в Република България. Представена е регулаторната реформа, започнала в края на 2016 г. с измененията в Закона за нормативните актове, Правилника за организацията и дейността на Народното събрание и приемането на поредица от нормативни и ненормативни актове на изпълнителната власт. В изследването се обръща внимание на Република България, като пълноправен член на ЕС и състоянието на приложението на „по-доброто нормотворчество“ и спазването на неговите принципи, правила, подходи и практики е съпоставен с този на други държави членки на Европейския съюз като въз основа на безспорни и надеждни данни и доказателства са направени конкретни изводи за това „къде сме ние“ и по-конкретно какво е

състоянието в България при вземането на обективно обосновани решения относно правното регулиране на обществените отношения.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Резултатите от научното изследването са постигнати. Основната цел на труда е изпълнена –изградена е една добре обоснована концепция за същността на понятието „по-добро регулиране“ както то е възприето в правото на ЕС, така и през призмата на българското право. В този смисъл може да се поддържа, че кандидатът е достигнал до значими научни и научно-приложни резултати. Използвани са множество научни методи в синтез, при спазване на принципа на научния плурализъм и академичната свобода.

Без претенции за изчерпателност, основните и най-съществени научни и научно- приложни резултати и приноси от труда могат да бъдат обобщени по следния начин:

1. Той представлява един от първите опити в българската правна наука за научно обосновано изследване на ефектите от регулаторната реформа в България.
2. Направен е опит за максимално ясна и пълна дефиниция на европейското понятие за „по-добро регулиране“, като то не просто е разгледано като по-добро нормотворчество, а е приведено в състояние на готовност за прилагане в българската националната правна система.
3. Приносни са и опитите на автора да разясни същността и приложимостта на понятия като: „обяснителен меморандум към законодателните актове“, „обяснителни документи при директивите“, „регулаторна политика и инструменти“ или „система за управление на регулирането“, възприети и наложени като апарат в правото на ЕС.

4. Абсурдът на пръв поглед, на който се натъква авторът и който е непознат за българската правна наука, поради което има характера на принос е, че фундаменталните правила, нормите относно нормите, начините, по които се изработват и приемат правнообвързващите актове на Съюза са юридически незадължителни актове.

IV. Оценка на публикациите на кандидата

Представените научни публикациите са свързани с темата на хабилитационния труд.

V. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам на кандидата да продължи своята научноизследователска дейност върху законодателството на Европейския съюз и да задълбочи анализите за неговото приложение в България.

VI. Заключение

Изследването съдържа оригинални научни и научно-приложни приноси и показва задълбочени познания и способности на г-н Тони Атанасов Димов. Затова **изразявам положителната си оценка** и считам, че представения **хабилитационен труд на тема „По-добро нормотворчество в Европейския съюз и България“,** София, издателство на Българската академия на науките „Проф. Марин Дринов“ 2021, 308 страници отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Вътрешните правила на Българската академия на науките. Считам, че с оглед изложеното по-горе, **гл. ас. д-р Тони Атанасов Димов** изпълнява изискванията на законодателството за заемане на академичната длъжност "доцент" и предлагам на научното жури да приеме решение да бъде предложен на научния съвет на Института за държавата и правото при Българската академия на науките да го избере за академичната

длъжност "доцент" по професионално направление 3.6. Право, научна специалност ,,Международно право и международни отношения".

08.11.2021г. Член на журито:……

гр. Благоевград (доц. д-р Николай Марин)

OPINION

by

Associate Professor Nikolay Atanasov Marin, PhD, faculty member

at Faculty of Law and History, South-West University 'Neofit Rilski', Blagoevgrad

According to Order No RD-09-83/24.09.2021 I am appointed as an external member of the scientific jury in the competition for the academic position "Associate Professor" in scientific specialty "International Law and International Relations", announced by the Institute for the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences in the State Gazette, issue 62 of 27.07.2021.

For participation in the competition it is presented a habilitation work on the topic: *"Better Rule-Making in the European Union and Bulgaria"* *Sofia, Publishing house of the Bulgarian Academy of Sciences "Prof. Marin Drinov'' 2021, 308 pages.*

Author of the habilitation work: Tony Atanasov Dimov, PhD., Chief Assistant Professor of European Union Law in the section "International Legal Sciences" of the Institute of the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences, who is also the only applicant in the above-mentioned competition.

I. Summarized data on the scientific production and activity of the applicant

The applicant participates in the competition – Tony Atanasov Dimov, PhD., Chief Assistant Professor of European Union Law in the section "International Legal Sciences" of the Institute of the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences.

Toni Atanasov Dimov graduated in Law from the Law Faculty of Sofia University “St. Kliment Ohridski" with specializations "Justice’’ and ‘International Relations’. He was a Legal Expert, Chief Legal Expert and Legal Consultant. Since 2018 till now he has been a Chief Assistant Professor in European Union Law at the Institute of the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences, and since 2001 he has been a lawyer at the Sofia Bar Association.

Toni Dimov acquired the scientific and educational degree "Doctor" in professional field 3.6. Law, scientific specialty "International law and international relations" with the theme of the dissertation work "Assessment of the impact of legislation in the European Union – substance, legal framework and mechanisms".

The applicant carries out active research and academic activities under European Union Law, Theory of Rule-Making and Law and International Legal Protection of Human Rights. Since 2011 he is a senior legal expert, chairman and founder of the Centre for Impact Assessment of Legislation in Sofia, in which it carries out in-depth research on EU law in the field of regulatory impact assessment and public consultations in a structured form, promoting the mechanism of the impact assessment of regulation, legislation and policies in Bulgaria. He has consulted both Bulgarian and foreign legal entities in different areas of law.

Dr. Toni Dimov is the author of three monographs, numerous scientific publications in total and is one of the authors of the first national concept for introducing the impact assessment of regulation and public consultations in the Bulgarian normative process, which achieved its practical realization at the end of 2016 with the adoption of the Law on Amendment supplementing the Law on Normative Acts.

The expert activity of Dr. Toni Dimov is also expressed in his participation in the development of the Law on Amendment supplementation of the Non-Profit Legal Entities Act of 2016 and the Law on Amendment supplementing the Competition Protection Act, 2012.

It meets the minimum national requirements for the academic position "Associate Professor" at the Institute of the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences. As a result of all this, I believe that the Chief Assistant Professor Toni Atanasov Dimov, PhD. is a researcher with sufficient academic experience and with a synthesized expert practical view of the matter that is the subject of his research.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in the competition

Habilitation work consists of an introduction, four chapters and a conclusion. Each chapter is subdivided with Roman and Arabic numbers. The work has a volume of 308 pages and contains 257 footnotes. The list of literature used includes bibliograhy in Bulgarian and English. The exposition is well structured and balanced and is written in clear legal language.

The subject of this particular study is: clarification of the essence of the concept of 'better regulation'. To this end, it is described its original nature, theories of its occurrence, its content and the evolution of its views are examined.

Chapter I of the monograph explores the concept of "for better rule-making", its prehistory, emergence and evolution in the European Union. Despite his differing views, such as focusing on his moral dimension or focusing on his role as a guarantor of the democratic legitimacy of decisions on regulation through law or alternative approaches, there is a much better chance of being properly implemented and achieving the importance and value of 'better regulation', that an evidence-based, simple and clearly worded legal framework

has a much better chance of being properly implemented and achieving its objectives than any other.

Chapter II of the habilitation work is dedicated to the principles, institutes and scope for achieving better rule-making. It also examines how better regulation is integrated into the decision-making process in the institutions of the European Union, as well as the means by which compliance with the principles of subsidiarity and proportionality in European Union law is ensured.

Chapter III of the study describes the ways of practical implementation of better normomanity in the European Union and in the Member States, presenting the approaches of implementing key tools to achieve 'better regulation'.

In **Chapter IV**, the place of better normo-creativity in the Republic of Bulgaria was examined in detail. The regulatory reform, which began at the end of 2016 with the amendments to the Law on Normative Acts, the Rules of Organization and Activity of the National Assembly and the adoption of a series of normative and abnormal acts of the executive branch, is presented. The study draws attention to the Republic of Bulgaria as a full member of the EU and the state of application of "better rule-making" and compliance with its principles, rules, approaches and practices is compared with that of other Member States of the European Union, and on the basis of indisputable and reliable data and evidence, concrete conclusions have been drawn about "where we are" and in particular what is the situation in Bulgaria in making objectively justified decisions on the legal regulation of public relations.

III. Evaluation of the scientific and scientific and applied results obtained

The results of the scientific study have been achieved. The main objective of the habilitation work is fulfilled – a well-founded concept is built on the essence of the concept of "better regulation" both adopted in EU law and

through the prism of Bulgarian law. In this sense, it can be maintained that the applicant has achieved significant scientific and scientifically-applied results. Numerous scientific methods have been used in synthesis, in compliance with the principle of scientific pluralism and academic freedom.

Without claims for completeness, the main and most essential scientific and applied results and contributions from the work can be summarised as follows:

1. It is one of the first attempts in Bulgarian legal science for scientifically justified study of the effects of regulatory reform in Bulgaria.
2. An attempt has been made to make the European concept of 'better regulation' as possible, not only seen as a better normo-creativity, but has been brought into a state of readiness for implementation in the Bulgarian national legal system.
3. The author's attempts to clarify the substance and applicability of concepts such as: 'explanatory memorandum to legislative acts', 'explanatory documents in directives', 'regulatory policy and instruments' or 'regulatory management system' adopted and imposed as apparatus in EU law are also contributed.
4. The absurdity at first glance encountered by the author and who is unknown to Bulgarian legal science and therefore has the character of a contribution is that fundamental rules, norms on norms, the ways in which legally binding acts of the Union are drafted and adopted are legally optional acts.

IV. Evaluation of the applicant's publications

The scientific publications presented are related to the topic of habilitation work.

V. Critical notes, recommendations and questions

I recommend to the applicant to continue his research on the legislation of the European Union and deepen the analyses for its application in Bulgaria.

VI. Conclusion

The research contains original scientific and scientifically-applied contributions and shows the in-depth knowledge and abilities of Mr. Toni Atanasov Dimov. That is why **I express my positive assessment** and believe that the submitted habilitation work on "Better Rule-making in the European Union and Bulgaria", Sofia, Publishing house of the Bulgarian Academy of Sciences "Prof. Marin Drinov" 2021, 308 pages meets the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulation on the implementation of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Internal Rules of the Bulgarian Academy of Sciences. I consider that, in the light of the foregoing, Chief Assistant Professor Toni Atanasov Dimov, PhD. fulfills the requirements of the legislation for the academic position "Associate Professor" and I propose to the scientific jury to adopt a decision to be proposed to the Scientific Council of the Institute for the State and the Law at the Bulgarian Academy of Sciences to select him for the academic position "Associate Professor" in professional field 3.6. Law, scientific specialty "International Law and International Relations".

08.11.2021 Member of the jury:……

Blagoevgrad (Assoc. Prof. Nikolay Marin, PhD.)